

VERGİDE GÜNDEM

M. FATİH KÖPRÜ fatih.kopru@tr.ey.com
www.vergidegundem.com

Çeyiz parası ve sermaye artışı bir arada...

MECLİS PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU'NDA GÖRÜŞMELERİ DEVAM EDEN BİR YASA TEKLİFİ VAR. BU TEKLİF KAMUOYUNDA DAHA ÇOK DOĞUM, ÇEYİZ VE KONUT YARDIMI YÖNÜYLE GÜNDEME GELDİ. TORBA YASA, BAŞTA ŞİRKETLERDE SERMAYE ARTIŞLARININ TEŞVİKİ İÇİN GETİRİLEN İNDİRİM UYGULAMASI OLMAK ÜZERE, BİRÇOK VERGİSEL DÜZENLEMELER DE İÇERİYOR.

Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu'nda önemli bir torba yasa teklifi var. Bu yazıyı hazırladığımız tarihte Komisyon'da görüşmeleri devam ediyordu. Önümüzdeki günlerde Genel Kurul'a gelmesi bekleniyor.

Yasa teklifinde çeyiz, konut ve doğum yardımı gibi desteklerin yanında vergisel bazı düzenlemeler de yer alıyor. Yardımların kamuoyunun ilgisini daha çok çektiği açık. Bizim konumuz ise teklifte yer alan vergisel düzenlemeler ve özellikle sermaye artışlarına ilişkin teşvik uygulaması. Ama yine de konumuza geçmeden önce bu yardımlara kısaca değinmek istedik.

DOĞUM YARDIMI

Teklifte Türk vatandaşlarına, canlı doğan birinci çocuğu için 300 lira, ikincisi için 400 lira, üçüncü ve sonraki çocukları içinse 600 lira çocuk yardımı yapılması öngörülmüyor. Yardım anneye ödenecek. Bu paradan vergi kesilmeyecek, haczedilmesi de mümkün olmayacak.

ÇEYİZ PARASI

Yasa teklifinde, evlenmek iste-

yen kişiler tarafından bankada gönüllü katılıma dayalı olarak açılacak çeyiz hesabına, devlet tarafından katkı sağlanacağına ilişkin bir düzenleme yer alıyor. Aman bu parayı alacağım diye boşanmayın! Çünkü devlet katkısı sadece 27 yaşını doldurmamış olanların ilk evlilikleri için verilecek. Katkı tutarı asgari süre kalınması şartıyla ve hakediş sürelerine göre farklılaşabilecek ve her halükarda 5 bin liradan fazla olamayacak.

KONUT DESTEĞİ

Konut sahibi olmak isteyenler de unutulmamış. Bu destek de sadece ilk ve tek konut alımlarında sağlanıyor. Bunun için de bankada gönüllü katılıma dayalı bir hesap açılması gerekiyor. Hesap TL cinsinden konut tasarruf hesabı olacak. Gerçek kişiler adına açılan bu hesaplara, asgari süre kalınması şartıyla ve hakediş sürelerine göre farklılaşan oranda devlet katkısı sağlanacak. Katkı tutarı 15 bin liradan fazla olamayacak ve bankalar aracılığıyla ödenecek. Hak sahiplerinin belirlenmesi, aktarılan devlet katkısının doğru ve tam hesaplanması gibi

konular bankanın sorumluluğunda.

KÂR PAYI STOPAJI

Yasa teklifinde sadece yukarıdaki düzenlemeler yok. Vergisel düzenlemelerin başında, Bakanlar Kurulu'na, halka açık anonim şirketler tarafından dağıtılan kâr payları için farklı stopaj oranı belirleme yetkisinin verilmesi geliyor. Şu anda yabancı mükellefler ile yerli bireysel yatırımcılar için yüzde 15 olarak uygulanan bu oranın, Bakanlar Kurulu tarafından halka açık anonim şirketlerin dağıttığı kâr payları için aşağı çekilmesi bekleniyor.

KDV İSTİSNASI

Uluslararası kuruluşlar ve bunların mensuplarının yararlanacağı katma değer vergisi (KDV) ve özel tüketim vergisi (ÖTV) istisnalarının kapsamı genişletiliyor. Buna göre ev sahibi ülke anlaşması veya ülkenin taraf olduğu diğer anlaşmalar çerçevesinde Türkiye'de faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlar ve söz konusu kuruluşların T.C. vatandaşları olmayan yöneticileri, ilgili maddelerde düzenlenen KDV ve ÖTV istisnalarından yararlanabilecekler.

E-TEBLİGAT

Buna göre e-tebligat, tebliğe elverişli elektronik bir adres vasıtasıyla elektronik ortamda yapılan tebligat anlamına geliyor. Teklif aynen yasalarsa, elektronik ortamda tebligatın, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış kabul edileceğine ilişkin hüküm ilgili maddeye eklenmiş olacak.

E-YOKLAMA

Yasa teklifinde, yoklama yerinde yoklama fişiyile aynı mahiyette olan elektronik yoklama fişinin düzenlenebilmesine ilişkin hüküm yer alıyor. Bu fiş yoklama yapılan kişi veya yetkili adamı tarafından elektronik imza araçlarıyla imzalanabilecek.

SERMAYE ARTIŞINA TEŞVİK

Yasa teklifiyle, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesindeki indirim kalemlerine bir yenisinin eklenmesi öngörülüyor. Buna göre sermaye şirketlerinin ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları üzerinden, yasada yer verilen oranda bir faiz hesaplanacak ve bulunan faiz tutarının yansı kurumlar vergisi beyannamesinde indirim olarak dikkate alınacak. Yeni kurulan sermaye şirketlerinde ise indirim tutarı, ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden hesaplanacak.

Hesaplama faiz oranı olarak, T.C. Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" kullanılacak.

Ancak bu indirimden; finansal kiralama şirketleri, factoring şirketleri, finansman şirketleri, varlık kiralama şirketleri, bankalar ve sigorta şirketleri gibi finans, bankacılık ve sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri yararlanamıyorlar.

İndirime, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap döneminden itibaren başlanıyor. İndirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanıyor. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirilemeyen tutarlar sonraki hesap dönemlerine devredebiliyor.

Sermaye şirketlerine nakit dışın-

daki varlıkların devrinden kaynaklananlar dahil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olanlarından kaynaklanan sermaye artırımları indirim hesaplamasında dikkate alınmıyor.

NAKDI ARTIŞ OLMALI

Sadece nakdi sermaye artışları dolayısıyla indirim hakkından yararlanılabiliyor. Peki, nakdi sermaye nedir? Ortaklar tarafından taahhüt edilerek nakit olarak şirkete konan ve dolayısıyla özkaynaklarda artış yaratan paranın nakdi sermaye olduğu açık.

Ancak anonim şirketlerin bilançolarında özkaynaklar içerisinde çeşitli kalemler yer alıyor. Dönem kârı veya geçmiş yıllara ilişkin kârlar, olağanüstü yedekler, yasal yedekler veya ana sözleşmeye istinaden şirkette bırakılmasına karar verilmiş olan diğer yedekler. Hatta bazı şirketlerin özkaynakları arasında hâlâ enflasyon farkları da bulunabiliyor. Bu kalemlerden yasal olarak sermayeye ilave edilebilecek olanların sermaye artışında kullanılması durumunda bir nakdi sermaye artışından söz edilebilir mi? Ya da şirketin ortağa olan borçlarının TTK kapsamında sermayeye ilave edilmesi durumunda, bu kaynaktan yapılan artışlar nakdi artış olarak değerlendirilebilecek mi?

Teklifin bu haliyle yasalaşması durumunda Bakanlık tarafından öncelikle bu konunun açıklığa ka-

vuşturulmasında ve yapılacak açıklamalarda özkaynaklar içerisinde yer alan sermayeye ilave edilebilir nitelikteki tüm kalemler ile ortaklara borçlar hesabında bulunan tutarların sermayeye ilavesinin nakdi artış kabul edilerek, indirim uygulamasından yararlanabilmesinin sağlanması gerektiği kanaatindeyiz. Ya da sermaye artışlarının gerçekten teşvik edilmesi amaçlanıyorsa, Komisyon veya Genel Kurul'da nakdi sermaye artışları ibaresinin yukarıda saydığımız kalemleri de kapsayacak şekilde genişletilmesinin, bu yasanın ruhuna daha uygun olacağını düşünüyoruz.

YASADAN ÖNCEKİ ARTIŞLAR

Bir başka konu da, 2015 yılı içerisinde olmakla birlikte yasadan önce gerçekleştirilen nakdi sermaye artışlarının durumunun ne olduğu. Yani sermaye artışı yasadan önce, kazanç, istisna ve indirimlerin yazıldığı kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi yasadan sonra. Bu durumda, matrahın yıllık kazanç üzerinden hesaplanacağı dolayısıyla beyanname anında indirime ilişkin yasa hükmünün yürürlükte olduğu kabul edilerek, hesaplanan indirim tutarının beyanname üzerinde dikkate alınabileceği söylenebilir.

Ancak olaya, indirime hak kazanılıp kazanılmadığı açısından bakılması gerekiyor. Sermaye artışı yapıldığı tarihte böyle bir indirim düzenlemesi yoktu. İndirimin şartı olan sermaye artışının yasa yürürlüğe girmeden yapılmış olması durumunda, söz konusu indirime hak kazanıldığını kabul etmek, bizce çok doğru bir yaklaşım olmayacaktır.

Önümüzdeki günlerde sermaye artışı yapmayı planlayan şirketlerin, teklifin yasalaşma sürecini ve sonrasında İdare tarafından yapılacak açıklamaları yakından takip etmelerinde fayda var.